

kalo se je v drugih neslovenskih enakih listih že marsikaj slabšega.

Pisalo bi se o tem lahko še cele strani, a naj zadóstuje toliko! Žal mi je, da morajo čitati „Pravnikovi“ naročniki ta razgovor, kateri itak njim ne velja; in žal mi je, da ga ne bodo čitali oni, katerim je namenjen, — namenjen z najboljšimi nameni — ne da bi jih žalil in odtujil, temveč da bi jih pridobil.

* * *

Ko je bil ta razgovor že pisan, čul sem od več prijateljskih strani vest, katera me je iznenadila in skoraj osupnila: „pravniški razgovori“ smatrajo se v nekaterih krogih za žaljive.

Ž njimi nisem imel toraj sreče in namena svojega nisem dosegel, pač pa to, česar nisem nikdar nameraval!

Da jemljem sedaj z razgovori slovo je naravno; kajti ko bi jih nadaljeval po načrtu, kakor ga imam, slišala bi se še marsikaka beseda, katero je pri sedanji osobni občutljivosti bolje zamolčati. Bojim se, da sem morebiti celo „Pravniku“ škodoval, in da zarad mojih razgovorov nima list tiste naklonjenosti, katere mu je želeti. To bi mi bilo še bolj žal. Da pa ne ostane „odium“ na „Pravniku“, izrekam stem, da jemljem na se vso odgovornost za „pravniške razgovore.“

Dr. Kavčič.

Slovenski vpisi v zemljiške knjige.

V tej zadevi, katero smo mi razpravljali v št. 2 t. 1., odgovoril je pravosodni minister dr. Pražák v seji državnega zbora dne 14. maja 1888 na stavljeni mu interpelaciji. Odgovor se glasi po stenografskem zapisniku tako-le:

„V seji visoke zbornice dne 11. oktobra 1887 interpelevali so me gosp. poslanci dr. Foregger in tovarši, potem gosp. polanci dr. Sturm, dr. Magg, vitez Moro in tovarši v istej zadevi, namreč zavoljo mojega ukaza do nad sodišča v Gradci z dne 21. julija 1887, zadevajočega ravnanje

z zemljeknjižnimi vlogami v okrožji nadsodišča graškega glede jezika.

Usojam se odgovarjati zajedno na obe interpelaciji, o katerih sem govoril že v seji budgetnega odseka dne 26. januarja t. l.

Po svojej vsebini znani ukazi pravosodnega ministerstva z dne 15. marca 1862, 20. oktobra 1866 in 18. aprila 1882, na katere se sklicujejo gosp. interpelanti — natisnjeni so v Kasererjevem Handbuch der Justizverwaltung, II. knjiga, stran 342 do 345 — nameravajo uvesti vporabo slovenskega jezika pri sodiščih v slovenskih pokrajinah okrožja graškega nadsodišča.

Izjeme v njih ni za noben oddelek pravosodja, ampak po svojih besedah se nanašajo na kazenske in zasebnopravne, na prepirne in neprepirne zadeve.

Iz tega sledi, da se nanašajo te naredbe tudi na rešitev zemljeknjižnih vlog, ker te niso bile izjete.

Izza leta 1882. prihajale so mi pogostoma pritožbe iz slovenskih pokrajin, da se prezirajo navedeni ukazi. Jaz sem zmirom skrbel, da se tem pritožbam, če bo bile vtemeljene, v okom pride, v kolikor je to dopuščalo jezikovno znanje sodniških uradnikov.

Leta 1884. dohajale so mi posebno iz Kranjskega pritožbe proti izključljivi rabi nemškega jezika pri napravi novih zemljiških knjig in pri reševanju ter vpisovanju slovenskih zemljeknjižnih vlog.

Dovprašavši sodišča nisem smatral umestnim, ukreniti kaj zarad naprave novih zemljiških knjig, katere so se napravljale na Kranjskem vseskozi v nemškem jeziku, opozoril pa sem na to, da bode zanaprej pri vpisovanju v te knjige treba natanko in brez izjeme pokoriti se ukazom, urejajočim porabo slovenskega jezika pri sodiščih, katere sem prej omenil, ter reševati, oziraje se tudi na propise zemljeknjižnih zakonov, dohajajoče zemljeknjižne prošnje in na podlagi rešitve vpisovati v zemljiško knjigo v tistem dežel-nem jeziku, v katerem je pisana vloga.

Kolikor je meni znano ravnalo se je na Kranjskem od tega časa sem v tem zmislu, in ker mi ni došla nobena pri-

tožba, sodim, da se vrše slovenski vpisi v zemljiške knjige brez ovire.

Dne 1. junija 1887. došla mi je pritožba, v katerej se je navajalo, da je za mesto delegovano okrajno sodišče v Celji slovensko zemljeknjižno prošnjo sicer v slovenskem jeziku rešilo, v zemljiški knjigi pa vpis zvršilo v nemškem jeziku.

Ko se je dognalo, da je to istina, izdal sem do nadsodišča v Gradci ukaz, ki je predmet interpelaciji gospodov.

O tem ukazu obvestilo je nadsodišče graško prizadeta sodišča s svojim ukazom z dne 10. avgusta 1887, ki je doslovno sprejet v interpelacijo, naj se ravnaajo po njem.

Iz tega sprevidi visoka zbornica, da je bil namen ukazu le, odpraviti vtemeljene pritožbe in doseči enako zakonito postopanje.

Kajti, če se morajo po veljavnih propisih reševati v slovenskih pokrajinah nadsodišča graškega slovenske zemljeknjižne vloge v slovenskem jeziku, potem sledi iz določil § 102. o. z. z. ter §§ 5. in 9. v državnem zakoniku (št. 5 ex 1872.) objavljene instrukcije pravosodnega ministerstva k temu zakonu, da se mora tudi vpisovati v zemljiško knjigo v tem jeziku.

Drugega postopanja ne bi bilo mogoče zagovarjati z ozirom na naravo javnih knjig, ki zahteva popolno soglasje med vpisom in obvestilom do prizadetih strank.

S tem sem po svojem mnenji izcerpal bistvo stvari, odgovarjati mi je le še na nekatere posebne opazke gospodov interpelantov.

Očitanje, da sem s svojimi ukazi, izdanimi vsled posebnih pritožb, administrativnim potom razsojeval ter s tem segal v judikaturu sodišč, je neosnovano, ker odločbe, katere so izdajala sodišča v posameznih slučajih, ki so bili predmet pritožbam, ostale so nespremenjene in ravno tako izvršeni vpisi v zemljiške knjige, ukazi zadevali so le postopanje sodišč v prihodnje.

Kar se opazke tiče, da slovenski jezik strokovno ni dovelj razvit, naj le omenim, da so objavljeni občni zemljeknjižni zakon in deželni zakoni o napravi zemljiških knjig in njih notranji uredbi na Štajerskem in na Kranjskem ter vsi daljni tega se tikajoči ukazi in zakoni v slovenski iz-

daji državnega zakonika ter deželnih zakonikov teh dežel, toraj slovenskemu jeziku nikakor ne manjka teh izrazov.

Vrh tega se, kakor sem že omenil, na Kranjskem že dolgo tudi v zemljeknjižnih zadevah brez ovir uraduje slovenski in kar je na Kranjskem izpeljivo, za to v jezikovnem oziru tudi v slovenskih pokrajinah Štajerskega in Koroškega ne more biti zadržkov.

Gospodje interpelanti naglašali so konečno tudi narodno gospodarsko stališče.

V okviru odgovora na interpelacijo mi ni mogoče razmotrivati te strani prašanja, naj toraj omenim le, da se tudi po drugih deželah vpisuje v javne knjige v več jezikih, ne da bi to škodilo realnemu kreditu.

Naposled omenjali so gosp. interpelanti, da tega ukaza nisem dal objaviti v ukaznem listu pravosodnega ministerstva, da nisem dovolil prijaviti ga deželnemu odboru štajerskemu in koroškemu in drugim autonomnim korporacijam, pa sem dovolil, naj se prijavi doslovno pritožitelju.

Glede zadnje opazke vrinila se je pomota, kajti nadsodišču se je naročilo, naj vrne pritožbo pritožitelju z opazko, da se je o njej primerno vkrenilo. Sodiščem namenjen ukaz se toraj pritožitelju doslovno ni prijavil.

V ukaznem listu pravosodnega ministerstva pa se ukaz zarad tega ni objavil, ker se je ž njim z ozirom na posamičen slučaj zahtevala ubogljivost nasproti obstoječim propisom in odstranjenje nedostatkov, ki so se pokazali v praksi le jednega nadsodišča.

Iz ravno tistega razloga nisem imel povoda, da bi dovolil, prijaviti ukaz uradno imenovanim deželnim odborom in drugim korporacijam.“

